

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 7265/2021
24.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужилаца мал. АА и мал. ББ из ..., чији је законски заступник мајка ВВ из ..., које заступа пуномоћник Марија Јоксовић адвокат из ..., против туженог ГГ из ..., чији је пуномоћник Јоаким Харди, адвокат из ..., ради измене одлуке о висини издржавања, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 411/21 од 28.09.2021. године, у седници одржаној 24.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ усваја ревизија туженог и **ПРЕИНАЧУЈУ СЕ** пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж2 411/21 од 28.09.2021. године и пресуда Основног суда у Врбасу, Судска јединица у Кули П2 63/2020 од 11.01.2021. године, у усвајајућем делу, тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев мал. тужилаца у делу којим је тражено да се тужени ГГ из ..., обавезе да на име свог доприноса за издржавања деце мал. АА и мал. ББ, поред обавезе утврђене правноснажном пресудом од 23.05.2019. године (од укупно 15.000,00 динара за оба детета) плаћа износ преко 7.000,00 динара месечно за оба детета, почев од подношења тужбе 14.03.2019.године, па убудуће док за то постоје законски услови на руке законској заступници ВВ, односно преко износа од 22.000,00 динара до 25.000,00 динара месечно.

У преосталом делу ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 411/21 од 28.09.2021. године, се **ОДБИЈА** као **НЕОСНОВАНА**.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врбасу, Судска јединица у Кули П2 63/20 од 11.01.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен непресуђени део тужбеног захтева малолетних тужилаца. Ставом другим изреке, обавезан је тужени као отац да на име свог дела доприноса за издржавање малолетне деце АА и ББ, поред обавезе утврђене правноснажном пресудом П2 96/19 од 23.05.2019. године, у износу од по 7.500,00 динара по малолетном тужиоцу, односно укупно 15.000,00 динара, за оба детета, плаћа месечни износ од по 5.000,00 динара за свако дете, односно укупан месечни износ од 10.000,00 динара за оба детета почев од 14.03.2019. године, најкасније до 10-ог у месецу за текући месец, док за то

постоје законски услови на руке законској заступници малолетне деце мајци ВВ из ..., док је одбијен као неоснован тужбени захтев тужилаца изнад досуђеног износа од 25.000,00 динара месечно на име издржавања за оба детета, па до траженог износа од 30.000,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да законској заступници малолетних тужилаца накнади трошкове парничног поступка у износу од 106.650,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 411/21 од 28.09.2021. године, ставом првим изреке, жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена у побијеном усвајајућем делу одлуке о тужбеном захтеву, док је жалба туженог делимично усвојена у делу одлуке о трошковима поступка, па је првостепена пресуда преиначена у том делу тако што је тужени обавезан да законској заступници малолетних тужилаца накнади трошкове парничног поступка у износу од 86.400,00 динара. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 55/14), па је нашао да је ревизија туженог дозвољена и да је делимично основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновани су ревизијски наводи да је другостепени суд учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП, с обзиром на то да је чињенично стање оно које је утврђено у првостепеној пресуди.

Према утврђеном чињеничном стању пресудом Основног суда у Врбасу, Судска јединица у Кули П2 213/18 од 13.09.2018. године, разведен је брак ВВ и ГГ, њихова малолетна деца АА (рођен ... године) и ББ (рођена ... године) поверени су мајци на самостално вршење родитељског права и тужени је као отац обавезан да доприноси издржавању малолетне деце (овде тужилаца) месечним износима од по 5.000,00 динара (укупно 10.000,00 динара). Тужбом од 14.03.2019. године поднетој у овој парници мал. тужиоци су тражили измену претходне пресуде - повећање висине издржавања. Пресудом Основног суда у Врбасу, Судска јединица у Кули П2 96/19 од 23.05.2019. године, (исправљеним решењем истог суда од 05.12.2019. године) која је постала правноснажна у том усвајајућем делу, делимично је усвојен тужбени захтев и измењена обавеза издржавања одређена пресудом, тако што је тужени као отац обавезан да на име доприноса за издржавање малолетне деце (овде тужилаца) месечно плаћа износ од по 7.500,00 динара (укупно 15.000,00 динара) почев од 14.03.2019. године, па убудуће док за то буду постојали законски услови. У време доношења претходне пресуде законска заступница је са малолетном децом живела у кући у ..., која је у њеном власништву, а на којој кући је њена мајка плодуживалац. Сада малолетна деца живе са мајком и њеним ванбрачним супругом у ... у породичној кући њеног ванбрачног супруга (површине 120 м²) користећи део куће површине од 50 м².

Законска заступница –мајка тужилаца (рођена ... године) тренутно је незапослена. Остварује право на дечији додатак у износу од 7.000,00 динара и право на социјалну помоћ у износу од 5.000,00 динара. Живи у заједници са ванбрачним супругом, који је такође незапослен. Тужени (рођен ... године) по занимању је ... и ради у ... АД „...“, где остварује месечну зараду од око 40.000,00 динара, али остварује и додатну зараду тако што поверемено обавља послове ... . Живи са мајком у породичној кући у ... . Кредитно је задужен. Мајка туженог је пензионер и остварује пензију од 28.138,65 динара и накнаду за туђу негу и помоћ у износу од 18.090,85 динара, месечно. Тужени плаћа накнаду од 9.000,00 динара месечно особама које обављају услугу старања и хигијенске бриге о његовој мајци која је непокретна. Комунални трошкови домаћинства законске заступнице мал. тужилаца и туженог утврђени су у месечним износима наведеним у нижестепеним пресудама. Парничне странке немају друге законске обавезе издржавања, нити поседују имовину од које би могли остваривати додатне приходе. Мал. ББ има ... година, иде у вртић и има здравствених проблема (проблем са очима) због чега има додатне трошкове за фластере за очи и наочаре. Мал. АА похађа ... разред основне школе, па су се на страни мал. тужилаца промениле околности утолико што су сада живе у градској средини где су трошкови живота већи, а и старији су па су веће њихове потребе у погледу исхране, хигијене, одеће, обуће, школских и ваншколских активности. Утврђено је да трошкови исхране на месечном нивоу за малолетне тужиоце и њихову мајку износе око 35.000,00 динара, при чему је суд имао у виду да је минимална сума издржавања у смислу члана 160. став 4. Породичног закона коју периодично утврђује министарство надлежно за породичну заштиту 31.065,00 динара.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су нашли да су се сагласно одредбама чланова 160., 162. став 3. и 164. Породичног закона-ПЗ, стекли услови за повећање обавезе туженог, оцењујући да тужени има могућности да на име свог доприноса за издржавање малолетних АА и ББ, плаћа поред издржавања досуђеног (пресудом Основног суда у Врбасу, Судска јединица у Кули П2 96/19 од 23.05.2019. године, исправљеном решењем истог суда од 05.12.2019.године) у износу од 15.000,00 динара за оба детета и још месечни износ од 10.000,00 динара, за оба детета, односно укупно 25.000,00 динара, и то 12.500,00 динара месечно за свако дете почев од подношења тужбе. Одбијен је тужбени захтев преко досуђеног износа до траженог износа од 30.000,00 динара.

Родитељи солидарно одговарају за издржавање деце, а солидарност родитеља као дужника према детету као повериоцу заснована је на одредбама члана 7, 68. став 1. и 2, 73. и 154. ПЗ. Издржавање детета је основна обавеза оба родитеља и изричито је прописана чланом 73. ПЗ, а ова обавеза произлази из садржине родитељског права (члан 68. став 2. ПЗ) и уско је повезана са њиховим правом и дужношћу да децу чувају, подижу, васпитавају и образују. Начин и трајање издржавања утврђени су према критеријумима за одређивање издржавања применом чланова 160-163 ПЗ.

Имајући у виду чињенично утврђење и цитиране законске одредбе основано се ревизијом туженог указује да су нижестепени судови одлучујући о висини доприноса туженог за издржавање малолетног детета неправилно применили материјално право из члана 162. став 3. ПЗ због чега је превисоко одмерен допринос туженог у издржавању малолетне деце. Наиме, имајући у виду

битне чињенице за оцену могућности туженог као дужника издржавања у смислу одредбе члана 160. став 3. ПЗ и то како основну зараду тако и додатне приходе који тужени остварује као ...- ..., његове расходе, као и његове године живота (рођен ... године) да је још увек радно способан, али и да је кредитно задужен, а ценећи и укупне месечне потребе мал. деце АА (сада похађа ... разред основне школе) и малолетне ББ (похађа вртић и има здравствене проблеме) и њихове повећане потребе везане за школу и ваншколске активности, руководећи се најбољим интересом детета сагласно члану 6. и 266. ПЗ, Врховни касациони суд је оценио да је тужени у могућности да на име свог доприноса за издржавање малолетне деце плаћа укупно 22.000,00 динара и то 10.000,00 динара за мал. ББ која је ... узраста и 12.000,00 динара за мал. АА који је ... разред основне школе. По мишљењу овог суда наведеним износом обезбеђује се задовољење услова за правилан и потпун развој мал. АА и ББ, а при томе се не угрожава егзистенција туженог као дужника издржавања.

Нису од утицаја на доношење другачије одлуке наводи ревизије туженог да неће моћи да учествује у издржавању своје деце плаћањем других трошкова поред алиментације уколико се овај износ повећа. Потребне детета су континуиране и неопходно је да буду задовољене свакодневно, па одређен и континуиран мора бити и допринос родитеља који је дужник издржавања, јер родитељ који се стара о детету мора да има сталан и сигуран извор прихода како би био у могућности да организује несметано и сигурно задовољавање свих дететових потреба. Уколико је у могућности, нема сметњи да тужени, поред доприноса одређеног судском одлуком, доприноси издржавању детета и на начин на који наводи у ревизији (да купи деци одећу, играчку или слаткиш), али то представља вид добровољног давања, па се не може захтевати да се једнострано добровољно давање претвори у законску обавезу и тражи његово урачунавање. Тужени је дужан да активира своје могућности и уложи додатни напор да на све дозвољене начине обезбеди средства за издржавање мал. мал. АА и ББ, што је његова законска обавеза које се не може ослободити, сходно одредбама члана 167. став 2. Породичног закона. С тим у вези указивање у ревизији да је повећањем обавезе туженог угрожена његова егзистенција није убедљиво и то у ситуацији када у току поступка није предложио нити приложио суду доказе на околност да је спречен да се радно ангажује и остварује приходе.

Висина издржавања се може и смањити и повећати према члану 164. Породичног закона, ако се промене околности на основу којих је донета претходна одлука. Из ових разлога је Врховни касациони суд нашао да су износ од укупно 22.000,00 динара, односно 10.000,00 динара месечно за мал. ББ и 12.000,00 динара за мал. АА адекватни и са једне стране могућностима туженог, а са друге стране и потребама мал. АА и ББ, па је утолико преиначио пресуде нижестепених судова.

Преко досуђеног износа од укупно 22.000,00 динара, а износа до 25.000,00 динара за издржавање мал. АА и ББ, односно за још укупно 3.000,00 динара, овај суд је тужбени захтев одбио, сматрајући да је превисоко постављен, с обзиром на материјалне могућности туженог као дужника издржавања и сопствене потребе. Такође, у обезбеђењу средстава потребних за издржавање деце родитељи су дужни да обострано учествују, при чему се родитељу који врши родитељско право над дететом у допринос свакако рачуна и свакодневно ангажовање на нези,

чувању и васпитавању. Мајка је исто тако у обавези да учествује у задовољењу потреба мал. деце плаћањем новчаног износа, имајући у виду да висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ дужник издржавања, али да не дође до преваљивања терета обавезе мајке као дужника издржавања на оца као једнаког обвезника. Чињеница да је мајка мал. детета незапослена не води ослобођењу од законске обавезе издржавања мал. деце коју и она има, будући да је млада, радно способна жена која има могућности да се и сама додатно радно ангажује на обезбеђењу новчаних средстава за издржавање мал. деце.

Правилна је и одлука о трошковима поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. у вези члана 207. ПЗ.

Из наведених разлога, одлучено је као у изреци пресуде на основу чланова 416. став 1. и 414. ЗПП.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић